

Identifying and Prioritizing the Barriers of Shooting Development in Iran

Soheila Moradi¹, Abed Mahmoudian^{*2}, Saeed Sadeghi Boroujedi³

Received: March 16, 2021

Accepted: July 14, 2021

Abstract

Objective: The development of sports at the macro level depends on the development of sport fields. Shooting sport as a medal-winning, national and religious discipline can also play an important role in this regard. Therefore, the purpose of this study was to identify and Prioritizing barriers to the development of this sport in Iran.

Methodology: The method of the present research is a mixed and consecutive exploratory design. The qualitative phase was performed using thematic analysis method and the quantitative phase was performed using Savara ranking technique. Statistical population includes; they were experts in the field of shooting in Iran and the content analysis method was used to analyze the data and the SWARA method was used to rank the obstacles. Participants in the qualitative stage included 12 athletes, coaches, judges and executives in the field of shooting, and in the quantitative section included 6 of the same people.

Results: The results showed that the main obstacles to the development of shooting discipline in Iran include a total of 127 key subcategories in the form of 17 sub-themes, which in order of priority, in 6 main themes; Economic, supportive, facilities and equipment, managerial, social, cultural and human barriers are categorized.

Conclusion: The development of the field of shooting in Iran requires full knowledge of the relevant managers of economic, support, facilities and equipment, management, social, cultural and human barriers as obstacles to the development of this field and the development of a strategic plan to eliminate and facilitate them.

Keywords: Shooting, Sport Development, Barriers to development, Championship sport.

1. M.A of Sports Management, Department of Physical Education, Faculty of Humanities, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran 2. PhD in Sports Management, Department of Physical Education, Faculty of Humanities, Kurdistan University, Sanandaj, Iran 3. Professor of Sports Management, Department of Physical Education, Faculty of Humanities, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.

* Corresponding author's e-mail address: a.mahmoudian@uok.ac.ir

Extended Abstract

Introduction and State of Problem

A wide review of the literature shows that the field of sports development has been of great interest to domestic and foreign researchers and a lot of research has been done. However, so far, the concept of shooting field development has not received the attention of domestic and foreign researchers. Therefore, it can be said that one of the reasons for the decline and lack of progress in the field of shooting sports in the aspect of championship sports in the last few years is the lack of detailed examination and study of the weaknesses and strengths in this field by the relevant officials. Considering the importance of shooting sport (in various materials) which is considered as a medal-winning sport in the country, therefore, the importance of conducting academic research in the field of development of this sport in the country is twofold. In this regard, the present research was conducted with the aim of identifying and prioritizing the obstacles to the development of shooting sports in Iran.

Methodology

The research method of the present research is mixed and of the sequential exploratory design (qualitative-quantitative). First, the qualitative method was performed using the thematic analysis point of view, and then the quantitative method was performed using the Swara ranking technique. Through the purposeful sampling method, the participants in this research included; the officials of the federation of this period and the previous period were the heads of provincial boards, coaches, athletes and referees of this sport. The interviews continued until theoretical saturation was reached. This was achieved with the participation of 12 people (9+3) from the statistical sample of the research. In order to analyze the qualitative data, the theme analysis method was used. In the quantitative part, the ranking of extracted components was done by the Swara method. In order to check the reliability of the information produced in this research, the researcher maintained his long contact with the research environment and used the analysis of negative cases and the adequacy of data references. Also, the method of control and review by experts and researchers was used to validate the categories and categorize them. In other words, in this research, in order to increase the reliability, all the initial codes were reviewed by the researcher after the end of coding each interview and reaching the main themes. In addition, in order to increase the verifiability, the secondary and main themes obtained from the interviews were presented to three primary participants for review and confirmation, and their suggested points were applied. Through these measures, the reliability of the information produced in this research was satisfied.

Results

12 interviews were conducted with experts. These experts were people who were familiar with the field of study or were active or have an opinion. According to the results of descriptive statistics, 7 of the interviewers were male and 5 were female. In terms of age, 3 people (25%) of the participants are in the range of 20-30 years old, 4 people (33%) of the participants are in the range of 30-40 years, 3 people (25%) of them are in the range of 40-50 years and 2 another 17% were over 50 years old. In terms of work experience, 5 people (42%) had more than 20 years of experience, 5 people (42%) had more than 10 years of experience, and 2 people (17%) had less than 10 years of experience in this profession. In order to apply thematic analysis and content analysis of the interviews, first the text of each interview was implemented from the recorded video of the interview session and completed using the notes taken during the interview sessions. After a detailed study of these texts, at first, for each of the prepared interviews, all independent ideas were identified in the form of concepts and primary codes. Since the process of qualitative research has a non-linear nature, the process of categorization was repeated many times and finally, after multi-step categorization, extracted concepts were formed in the form of subcategories, categories and main themes. The results showed that the main obstacles to the development of shooting discipline in Iran include a total of 127 key subcategories in the form of 17 sub-themes, which in order of priority, in 6 main themes; Economic, supportive, facilities and equipment, managerial, social, cultural and human barriers are categorized.

Discussion and Conclusion

The development of different sports disciplines is one of the pillars of the development of the sports industry in any country (Molaei et al., 2017). In this regard, the aim of the current research was to identify and prioritize the obstacles to the development of shooting in Iran. The results showed that there are a total of 115 categories in the form of 17 sub-themes, which are in the order of priority in 6 main themes; Economic, support, facilities and equipment, managerial, social, cultural and human obstacles are categorized, they are the main obstacles to the development of shooting in Iran. The development of sports at the macro level is dependent on the development of sports fields. The pathology and analysis of the reasons for the lack of development of the shooting field is of great importance, which is addressed in this research. As it can be said, the current research has comprehensively identified and prioritized the factors and obstacles in the development of shooting in Iran and has brought theoretical knowledge and practical insight in this field. Therefore, the relevant organizations such as the Ministry of Sports, the National Olympic Committee, the shooting federation, the general sports and youth departments of the provinces and finally, the shooting boards of the provinces and cities should

have a full understanding and knowledge of these factors and the obstacles to the development of the field in accordance with the results of the current research. Shooting, according to the importance and priority of the obstacles, developed long and short-term strategies and plans in order to remove these obstacles in the shortest possible time and facilitate and accelerate the development of this field.

To achieve this, the following practical suggestions are presented: allocation of sufficient funds from the Ministry of Sports, activation of the marketing committee in the federation and the boards to earn money from various marketing methods, provision of equipment for athletes at low cost, all-round support of the federation for athletes and coaches. Supporting the establishment of shooting clubs and schools, compiling and implementing reward and encouragement programs, fulfilling the obligations of the authorities, increasing and developing infrastructure, equipping shooting halls with up-to-date facilities and equipment, observing justice and increasing access to facilities in all provinces. Basic use of places for the development of shooting, appointment of managers and officials from sports graduates and veterans of this field, formulation of strategic planning of shooting, formulation of a comprehensive talent search program, adequate control and supervision of the programs, providing the possibility of media coverage of the competitions, culture building, informing and encouraging the family generalizing shooting in society, attracting world-class trainers, holding coaching courses and knowledge-building workshops, activating the delegations of all provinces of the country, using volunteer forces, etc.

Finally, although the pathological process of shooting begins with the recognition of obstacles and their prioritization. But this process continues by presenting the work solutions, their operational methods and evaluating the results. As a result, it is suggested to the researchers and future researchers in the field of sports management in the country to further evaluate these three aspects in the continuation of scientific research in this field.

Keywords: Shooting, Sport Development, Barriers to development, Championship sport.

References

1. Ahadi, M; Hami, M; Shojaei, W (2022). Identification and analysis of factors affecting the international development of table tennis in Iran (qualitative approach). Sports Management Studies, 13 (68), 10.22089 / SMRJ.2020.9201.3126 (In Persian).
  2. Ali Doost Gh, A; Sajjadi, Q; Mahmoudi, A.; And watchmakers, (2014). Investigating the priorities and strategies for the development of the country's judo championship sport. Sports Management (Movement), 6 (2), 231-246. (Persian).
  3. Al-Tiaminia, R; Azizabadi, M (2015). The consequential and accelerating role of sport in providing peace between governments, International Political Quarterly of Reza Azad University, No. 22, pp. 149-179. (Persian).
  4. Alizadeh, and; Shahlaei, B, C; Henry, Habib; Shabani, B, G (2021). Identifying Strategies and Consequences of Handball Development in the Islamic Republic of Iran with the Data Foundation Approach, Sports Management and Development, Volume 9, Number 4 - Serial Number 24, 88-10 (In Persian).
-

فصلنامه مدیریت و توسعه ورزش

سال دوازدهم، شماره چهارم، پیاپی ۳۶

شناسه دیجیتالی: 10.22124/jsmd.2022.19947.2584

مقاله پژوهشی

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته تیراندازی در ایران

سهیلا مرادی^۱، عابد محمودیان^{۲*}، سعید صادقی بروجردی^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۲۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۲۳

چکیده

هدف: توسعه ورزش در سطح کلان به توسعه رشته‌های ورزشی وابسته است. ورزش تیراندازی نیز به‌عنوان یک رشته مدال‌آور، ملی و مذهبی می‌تواند سهم بسزایی در این امر داشته باشد. لذا هدف از پژوهش حاضر، شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته تیراندازی در ایران بود.

روش‌شناسی: روش پژوهش حاضر به‌صورت آمیخته و از نوع طرح متوالی اکتشافی است. فاز کیفی با استفاده از روش تحلیل مضمونی و فاز کمی با استفاده از تکنیک رتبه‌بندی سوارا انجام شد. جامعه آماری شامل؛ خبرگان رشته تیراندازی در ایران بوده و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون و برای رتبه‌بندی موانع از روش سوارا استفاده شد. مشارکت‌کنندگان در مرحله کیفی شامل ۱۲ نفر از ورزشکاران، مربیان، داوران و مسئولان اجرایی رشته تیراندازی و در بخش کمی نیز شامل ۶ نفر از همین افراد بودند.

یافته‌ها: یافته‌ها حاکی از آن است اصلی‌ترین موانع توسعه رشته تیراندازی در ایران در مجموع شامل تعداد ۱۲۷ زیرمقوله کلیدی در قالب ۱۷ مضمون فرعی بوده که به‌ترتیب اولویت، در ۶ مضمون اصلی؛ موانع اقتصادی، حمایتی، امکاناتی و تجهیزاتی، مدیریتی، اجتماعی و فرهنگی و انسانی دسته‌بندی شده‌اند.

نتیجه‌گیری: توسعه رشته تیراندازی در ایران نیازمند آگاهی کامل مدیران مربوطه از موانع اقتصادی، حمایتی، امکاناتی و تجهیزاتی، مدیریتی، اجتماعی و فرهنگی و انسانی به‌عنوان موانع توسعه‌یافتگی این رشته و تدوین برنامه راهبردی برای رفع و تسهیل آنها است.

واژه‌های کلیدی: تیراندازی، توسعه ورزش، موانع توسعه، ورزش قهرمانی.

۱. کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، گروه تربیت‌بدنی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران
۲. دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت‌بدنی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران
۳. استاد تمام مدیریت ورزشی، گروه تربیت‌بدنی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

* نشانی الکترونیک نویسندهٔ مسئول: a.mamoudian@uok.ac.ir

مقدمه

جهان به سرعت در حال تغییر و پیشرفت است و ملت‌ها به دنبال تلاش برای توسعه و پیشرفت بیشتر هستند. ورزش نیز به عنوان مقوله‌ای مهم برای ملت‌ها و دولت‌ها به عنوان اهرمی برای توسعه، شناخته و بکار گرفته شده است (پورکیانی و همکاران، ۱۳۹۶). امروزه صنعت ورزش برای همه کشورها اهمیت دو چندان یافته است؛ چرا که با استفاده از ورزش اهداف گوناگونی در مسیر بهبود وضعیت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و غیره مطرح است. لذا لزوم تبیین عوامل مؤثر در رشد و توسعه این ابزار می‌تواند در نیل به اهداف و سیاست‌های استراتژیک کشورها مؤثر واقع شود (سجادی و همکاران، ۱۳۹۶). در کشورهای مختلف دنیا، مدل‌های مختلفی برای توسعه ورزش بکار گرفته شده است. در ایران نیز طرح جامع توسعه ورزش (مصوبه ۱۳۸۳) مبتنی بر افزایش مشارکت افراد از سطح ورزش پرورشی و همگانی تا رسیدن به سطح قهرمانی و سپس حرفه‌ای را مدنظر قرار داده است. در حقیقت مدل توسعه ورزش ایران هرمی سلسله مراتبی از پایین به بالا را هدف قرار داده که چهار سطح ذکر شده را دربر می‌گیرد. در پایین‌ترین سطح این مدل، ورزش پرورشی با بیشترین مشارکت‌کننده و در رأس آن، ورزش حرفه‌ای با کمترین مشارکت‌کننده قرار دارد. ورزش حرفه‌ای حوزه رقابت باشگاه‌ها و تیم‌ها است که بر بازار تمرکز دارد و در آن ورزشکاران برای فعالیت خود دستمزد و پاداش دریافت می‌کنند (رمضانی‌نژاد و همکاران، ۱۳۹۴). ورزش قهرمانی نیز عبارت است از بازی‌ها و ورزش‌های رقابتی و سازمان یافته که برای رسیدن به اهداف

و کسب نتیجه و رتبه برتر انجام می‌شوند و افراد ماهر و نخبه در آن شرکت می‌کنند (پورکیانی و همکاران، ۱۳۹۶).

در گذر زمان، ارزش موفقیت در ورزش قهرمانی در میان کشورها و دولت‌ها بیشتر شناخته شده است، به طوریکه موفقیت در میادین بین‌المللی به دلیل ایجاد حس غرور ملی، ظرفیت سوددهی اقتصادی و کاربرد دیپلماتیک کلی آن، ارزش‌های مختلفی یافته است (گرین^۱ و همکاران، ۲۰۰۸). برای مثال، ورزش قهرمانی راه‌حلی دیپلماتیک برای مشکلات بین‌المللی، ابزاری برای همکاری و تعامل بین‌المللی و خودنمایی کشورها و ملاقات بین‌المللی است (آلتیامینیا و عزیزآبادی، ۱۳۹۵). همچنین، ورزش قهرمانی و موفقیت در آن عامل مهمی برای ترویج فرهنگ سلامت و فعالیت بدنی، افزایش سرمایه اجتماعی، مشارکت اجتماعی، برابری جنسیتی، آشتی و صلح جهانی و در نتیجه ایجاد توانمندی کشورها است (برونینگ^۲ و همکاران، ۲۰۱۵). ورزش قهرمانی همواره مورد توجه و علاقه مردم و مسئولان هر کشوری می‌باشد. به همین دلیل هر ساله سعی می‌شود بودجه قابل توجهی به ورزش قهرمانی اختصاص داده شود.

ارتقای ورزش قهرمانی موجب مطرح شدن نام ملت‌های پیروز در سطح جهان می‌شود. از این‌رو، دستاوردها و پیامدهای توسعه ورزش ملی دایره گسترده‌ای دارد و موجب رونق اقتصادی و شکوفایی اجتماعی می‌شود. بر این مبناست که پیروزی پیوسته ملت‌ها در عرصه رقابت‌های

1. Green
2. Bruening

مطلوب حاصل نمی‌شود و شکستی در مسابقات اتفاق می‌افتد، بلافاصله تغییراتی در کادر فنی ایجاد شده و با مشکلات به‌طور اساسی و ریشه‌ای برخورد نمی‌شود (غفوری، ۱۳۹۰). اما نکته حائز اهمیت اینجاست آیا در مقابل این انتظارات، سرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی و فراهم کردن زمینه مناسب به‌منظور توسعه رشته‌های ورزشی انجام گرفته است؟ (علیدوست قهفرخی و همکاران، ۱۳۹۳).

هر فدراسیون ورزش ملی، مسئول اصلی در پیشبرد یک رشته و حصول اهداف ملی سازمانی و فدراسیونی به کمک آن رشته ورزشی است. تیراندازی یکی از رشته‌های ورزش قهرمانی و رقابتی است که در آن، مهارت ورزشکاران (مانند؛ سرعت، دقت، استقامت و تعادل و غیره) با استفاده از انواع مختلفی از سلاح‌ها (سلاح‌های گرم و بادی) و تجهیزات تیراندازی (مانند؛ لباس، کفش، سه پایه و غیره) مورد بررسی قرار می‌گیرد. ورزش مفرح و جذابی که سهم زیادی در توزیع مدال‌های المپیک و جهانی را برای ایران دارد. این ورزش در رده‌های مختلف سنی و رشته‌های مختلف، در سه وضعیت خوابیده، زانو زده و ایستاده برگزار می‌شود. از ماده‌های مختلف ورزش تیراندازی که در مسابقات جهانی و المپیک برگزار می‌شود می‌توان به؛ ۵۰ متر بادی در سه وضعیت (زن/ مردان)، ۱۰ متر تفنگ بادی (مردان/ زنان)، ۲۵ متر تپانچه آتش سریع (مردان)، ۲۵ متر تپانچه (زنان)، ۱۰ متر تپانچه (مردان/ زنان)، تراپ یا اهداف پروازی (مردان/ زنان)، اسکیت (مردان/ زنان)، ۱۰ متر تفنگ بادی مختلط تیمی، ۱۰ متر تپانچه بادی مختلط تیمی و تراپ مختلط تیمی اشاره کرد

ورزش بین‌المللی، موضوعی درخور اعتنای ویژه است و دولت‌ها برای تحقق آن به ملت‌ها تعهد دارند. رقابت بین ملت‌ها همیشه مهم‌ترین خصوصیت بازی‌های المپیک بوده است و با وجود اعتراض‌های مکرر کمیته بین‌المللی المپیک نسبت به جدول مدال‌های المپیک، تعداد و رنگ مدال‌ها از طرف سیاست‌گذاران و همچنین رسانه‌های جمعی مبنای مقایسه موفقیت‌های بین‌المللی در میان کشورها قرار گرفته است (مونی جونگ^۱، ۲۰۰۴).

در مورد ورزش و ورزش قهرمانی در ابعاد و جنبه‌های مختلف، مطالعات و تحقیقات فراوانی شده است. فعالیت‌های قشر دانشگاهی و دست‌اندرکاران تجربی ورزش، از یک سو و برنامه‌ها و استراتژی‌های علمی و غیرعلمی، همایش‌ها و چاپ مقالات و کتاب‌های متنوع از سوی دیگر، در سال‌های اخیر رشد چشمگیری داشته است، اما همچنان این سؤال باقی است که چرا برنامه‌ها و استراتژی‌ها در مورد ورزش قهرمانی در همان مرحله نخست دچار مشکل می‌شوند و قابلیت اجرایی پیدا نمی‌کنند یا آن‌هایی که به‌صورت برنامه‌های کوتاه مدت و میان مدت اجرا می‌شوند، نتایج مطلوب چندانی ندارند؛ چنان که جز در دو یا سه مورد در رشته‌هایی مانند، کشتی، تکواندو، وزنه‌برداری و اخیراً تنها در پرتاب دیسک در دو و میدانی، در هیچ یک از رشته‌های ورزشی در بازی‌های المپیک مقامی کسب نشده است.

همچنین، به‌نظر می‌رسد انتظارات مردم و مسئولان ورزشی و غیرورزشی فزونی یافته و خواستار موفقیت‌های بیشتر ورزشکاران در میادین ورزشی هستند. بنابراین، هر زمان نتیجه

رشته‌های ورزشی پر مدال المپیک و رفع موانع فراروی آن‌ها می‌تواند گامی مؤثر در کسب رکوردهای بهتر و جایگاه مطلوب‌تر در رده بندی‌های نهایی باشد. متولیان ورزش به‌ویژه ورزش قهرمانی با سیاستگذاری‌های ورزشی به‌طور مستقیم تنها می‌توانند بر عوامل سطح میانی (منابع مالی، مشارکت در ورزش، استعدادیابی، امکانات و تجهیزات ورزشی، رویکرد جامع به توسعه ورزش قهرمانی، رقابت، تحقیقات علمی و حمایت شغلی ورزش) اثرگذار باشند (دی‌بوسچر^۱ و همکاران، ۲۰۱۶).

بررسی گسترده ادبیات نشان می‌دهد که حوزه توسعه رشته‌های ورزشی بسیار مورد توجه محققان داخل و خارج کشور بوده و پژوهش‌های زیادی صورت گرفته است. برای مثال؛ تقی‌پور و تهرانی (۱۳۸۷)، در پژوهشی، با عنوان «توسعه ورزش تکواندو زنان کشور»، نتیجه گرفت آمادگی روانی تکواندوکاران، حضور مربی بدنساز، حضور در رقابت‌های برون مرزی، مربی خارجی و سطح دانش علمی و فنی مربیان، مهم‌ترین عوامل توسعه این رشته ورزشی محسوب می‌شوند. در تحقیقی دیگر، تندنویس و قاسمی (۱۳۸۸) در بررسی راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی ژیمناستیک، بیان کردند ارتقاء سطح دانش علمی و فنی مربیان، نظارت بر مربیان، استعدادیابی و تجهیز کامل سالن‌ها مهم‌ترین عوامل پیشرفت این رشته می‌باشند. علاوه بر این، اسدی و همکاران (۱۳۹۱) در تعیین و مطالعه عوامل توسعه ورزش قهرمانی دو و میدانی، نشان دادند، استعدادیابی اصولی، مدیریت منابع انسانی و تجهیزات سخت‌افزاری در ارتقاء سطح قهرمانی

(وب‌سایت رسمی کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران؛ www.olympic.ir). این رشته ورزشی در جهان و ایران قدمت زیادی دارد. مفهوم مدرن ورزش تیراندازی، در قرن نوزدهم میلادی با توسعه تجهیزات تیراندازی شروع شد و تعدادی از فدراسیون‌های ملی فعلی شکل گرفت. از طرف دیگر، می‌توان تاریخچه این رشته ورزشی را در ایران به دوران ایران باستان، مرتبط ساخت. جایی که هردوت (مورخ یونانی) ایرانیان را بدین‌گونه توصیف می‌کند: ایرانیان جوانمرد بودند، راست می‌گفتند، راست بر اسب می‌نشستند و راست تیر می‌انداختند (کریمی، ۱۳۷۰). اما به‌صورت حرفه‌ای، در ایران اولین فدراسیون تیراندازی در سال ۱۳۳۷ شمسی تأسیس شد. ورزش تیراندازی دارای سی ماده ورزشی رسمی که شامل؛ ۳۰۰ متر : ۵ ماده ورزشی، اهداف ثابت تفنگ و تپانچه؛ ۱۴ ماده ورزشی در ۱۰ و ۵۰ متر، اهداف متحرک؛ ۵ ماده ورزشی در ۱۰ و ۵۰ متر، اهداف پروازی؛ ۶ ماده تراپ و اسکیت، که از ۳۰ ماده ورزشی است. در حال حاضر، فدراسیون تیراندازی ایران در ۱۹ ماده ورزشی شامل؛ ۱۳ ماده ورزشی در رشته تفنگ و تپانچه اهداف ثابت و ۶ ماده ورزشی در اهداف پروازی می‌باشد، فعالیت دارد (وب‌سایت رسمی کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران؛ www.olympic.ir).

علی‌رغم اهمیت رشته ورزشی تیراندازی برای کشور در سطح قهرمانی و بین‌المللی، راهکارهای توسعه، ترویج، مشارکت، بازاریابی و غیره این رشته ورزشی مورد توجه تحقیقات اکادمیک و جامعه دانشگاهی قرار نگرفته است. بدیهی است که شناخت چالش‌های موجود و سرمایه‌گذاری در

امکانات، منابع اقتصادی، علمی و فناوری، رویداد و مشارکت، مدیریت منابع انسانی، مدیریت استعدادیابی و ذینفعان بیرونی در توسعه این رشته دخیل هستند. کیخسروی و همکاران (۱۳۹۷) نیز با بررسی موانع توسعه هندبال سبزواری، نتیجه گرفتند که عدم حمایت مالی، ضعف مدیریتی، نبود مربیان با تجربه، عدم استفاده بهینه از تأسیسات ورزشی مهمترین موانع توسعه یافتگی این رشته هستند. افتخاری و همکاران (۱۳۹۸) نیز با شناسایی موانع توسعه مدیریتی فوتبال زنان در ایران، بیان کردند مؤلفه‌های اماکن و تسهیلات بیشترین سهم را در عدم توسعه یافتگی این رشته دارند. همچنین، یانپی و دوستی (۱۳۹۹) با بررسی چالش‌ها و فرصت‌های توسعه ورزش سوارکاری استان گلستان، ابراز داشتند مهمترین چالش‌های توسعه این رشته شامل؛ برنامه‌ریزی، مدیریتی، تبلیغات و رسانه، خدمات و تجهیزات و مالی هستند. مدبری و همکاران (۱۴۰۰) نیز در پژوهشی با عنوان طراحی مدل توسعه ورزش دفاع شخصی در نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، بیان کردند نگرش نامناسب، ضعف ارتباطات، ضعف برنامه‌ریزی، عوامل فردی، کمبود بودجه و کمبود منابع انسانی مهمترین بازدارنده‌های توسعه این رشته در نیروی انتظامی هستند.

علاوه بر این، طیبی‌ثانی و همکاران (۱۴۰۱) با شناسایی و تحلیل عوامل اثرگذار بر توسعه فوتبال حرفه‌ای در ایران، نتیجه گرفتند عوامل اقتصادی، مدیریتی، هواداری، رسانه‌ای و حقوقی در توسعه این رشته مؤثر هستند. همچنین، علیزاده و همکاران (۱۴۰۱) با شناسایی راهبردها و پیامدهای توسعه هندبال جمهوری اسلامی ایران، بیان کردند مؤلفه‌های اقتصادی، مدیریتی،

این رشته مؤثر می‌باشند. فیروزی و همکاران (۱۳۹۱) نیز به بررسی چالش‌ها و مشکلات رشته‌های مدال‌آور دو و میدانی، قایقرانی و شنای ایران پرداخته و نتیجه گرفتند فقدان برنامه‌ریزی بلندمدت و عدم حمایت رسانه‌ها مهمترین چالش‌های فراوری این رشته‌ها هستند. همچنین، علیدوست قهفرخی و همکاران (۱۳۹۳) در بررسی اولویت‌ها و راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی جودو، نتیجه گرفتند نظارت بر مربیان، برنامه‌ریزی مدون و برگزاری اردوها، موجبات پیشرفت این رشته را فراهم می‌کند.

همچنین، عیدی‌پور و همکاران (۱۳۹۵) در بررسی چالش‌ها و موانع توسعه و پیشرفت ورزش فوتبال در استان‌های غرب کشور، بیان کردند عدم برنامه‌ریزی بلندمدت، ضعف مدیریتی و ضعف بازاریابی سه چالش اساسی در این زمینه به‌شمار می‌روند. سیف‌پناهی و همکاران (۱۳۹۷) نیز با تبیین و تحلیل عوامل مؤثر بر پیشرفت والیبال ایران، معتقدند برنامه‌ریزی راهبردی، مربیان کارآمد، استعدادیابی، توجه به تیم‌های پایه، منابع مالی و مسابقات تدارکاتی زمینه پیشرفت این رشته را تسهیل می‌کنند. علاوه بر این، نتایج پژوهش شاه‌منصوری و بالاتژاد (۱۳۹۷) با عنوان شناسایی و رتبه‌بندی موانع توسعه رشته دو و میدانی استان مرکزی، نشان دادند مؤلفه‌های؛ امکانات و منابع مالی، سازمانی و مدیریتی، فرهنگی و اجتماعی، رسانه‌ای و تبلیغاتی موانع اصلی در عدم توسعه یافتگی این رشته هستند.

همچنین، نتایج پژوهش بهمنی و رضانی‌نژاد (۱۳۹۷) با عنوان ارائه چارچوبی برای تحلیل سیستم توسعه بسکتبال در ایران، حاکی از آن است مقوله‌های مدیریت راهبردی و اجرایی،

انسانی- اجتماعی، نگرشی- حمایتی و امکاناتی- تجهیزاتی در توسعه این رشته مؤثر هستند. احدی و همکاران (۱۴۰۲) نیز با شناسایی و تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه بین‌المللی تنیس روی میز در ایران، معتقدند عوامل مدیریتی و تخصص و فنی بیشترین تأثیر را در این زمینه دارند. در نهایت، ایمان‌زاده و همکاران (۱۴۰۲) نیز با شناسایی عوامل مؤثر در توسعه تکواندو ایران، نتیجه گرفتند هفت عامل در حوزه‌های سیاسی، ورزشی، مدیریتی، اماکن و تجهیزات بر توسعه این رشته مؤثر هستند.

با توجه به مطالب عنوان شده و نتایج پژوهش‌های انجام گرفته در زمینه توسعه رشته‌های ورزشی، پیداست تاکنون مفهوم توسعه رشته تیراندازی مورد توجه محققان داخلی و خارجی قرار نگرفته است. لذا، می‌توان بیان داشت یکی از دلایل افت و عدم پیشرفت در رشته ورزشی تیراندازی در بعد ورزش قهرمانی در چند سال اخیر، عدم بررسی و مطالعه دقیق ضعف‌ها و قوت‌های موجود در این رشته توسط مسئولان مربوط است. بنابراین، باتوجه به حساسیت و اهمیت ورزش قهرمانی در فدراسیون‌های ورزشی، برنامه‌ریزی برای این بعد بسیار حائز اهمیت است و فدراسیون تیراندازی نیز باید نظارت دقیقی بر اجرای برنامه‌های تدوین شده داشته باشد، زیرا تا وضعیت موجود بررسی نشود، امکان حرکت به سوی وضعیت مطلوب ممکن نخواهد بود. همانطور که عنوان شد تیراندازی یکی از رشته‌های اصیل ایرانی است که در دین مقدس اسلام نیز مورد تأکید قرار گرفته

است. به عبارت دیگر رشته تیراندازی هم سنت ملی و هم سنت دینی ایرانیان است. مرور ادبیات نشان می‌دهد که راهکارهای ترویج و توسعه این رشته ورزشی در جامعه علمی و آکادمیک دانشگاهی در داخل کشور مورد غفلت واقع شده است. با توجه به اهمیت ورزش تیراندازی (در ماده‌های مختلف) که به عنوان رشته‌های مدال‌آور ورزشی در کشور مطرح می‌باشد، لذا، اهمیت انجام پژوهش‌های آکادمیک در زمینه توسعه این رشته ورزشی در داخل کشور دو چندان است. در این راستا، پژوهش حاضر با هدف شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته ورزش تیراندازی در ایران انجام گرفت. کاربردهای نتایج پژوهش حاضر می‌تواند در دو بخش نظری و عملی حائز اهمیت باشد. در بخش نظری، با وجود اینکه تاکنون در این بخش تحقیقاتی در این زمینه صورت نگرفته این پژوهش می‌تواند سرآغاز تحقیقات در رشته تیراندازی باشد و به ادبیات و مبانی نظری این رشته ورزشی کمک کند و در بخش عملی، این نتایج این پژوهش می‌تواند برای رؤسای فدراسیون‌های ورزشی، مدیران ورزشی، سیاست‌گذاران حوزه ورزش و کارکنان اجرایی هیئت‌های ورزشی قابل استفاده باشد تا بتوانند محدودیت‌های موجود در رشته تیراندازی را که مانع از رشد و توسعه این رشته می‌شود، درک کنند و در جهت رفع آنها نیز اقدامات مطلوبی انجام دهند.

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق پژوهش حاضر به صورت آمیخته و از نوع طرح متوالی اکتشافی (کیفی- کمی) است. ابتدا روش کیفی با استفاده از دیدگاه تحلیل مضمونی و سپس روش کمی با استفاده از تکنیک رتبه‌بندی سوارا^۱ انجام شد. از طریق روش نمونه‌گیری هدفمند، مشارکت‌کنندگان در این تحقیق را کلیه ذینفعان و بازیگرانی تشکیل می‌دهند که به‌صورت مستقیم بر رشته ورزش تیراندازی تأثیر می‌گذارند. محققان برای دستیابی به شناخت موانع توسعه رشته تیراندازی در ایران، نیازمند نظرات و دیدگاه این بازیگران با جایگاه‌های متفاوت بودند. از این‌رو، پژوهشگران با بازیگرانی که در رشته تیراندازی در ایران نقش حیاتی دارند، مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته انجام دادند. این بازیگران شامل؛ مسئولان فدراسیون این دوره و دوره قبلی، رؤسای هیأت‌های استان‌ها، مربیان، ورزشکاران و داوران این رشته ورزشی بودند. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. این امر با مشارکت ۱۲ نفر (۳+۹) از نمونه آماری پژوهش محقق شد. با توجه به شرایط موجود کرونایی و فاصله مکانی زیاد با برخی از شرکت‌کنندگان، مصاحبه‌ها به‌صورت تماس تصویری آنلاین و از طریق شبکه اجتماعی واتساپ صورت گرفت. از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته و پرسش‌های هدفمند، داده‌های متعددی برای موانع توسعه رشته تیراندازی در ایران جمع‌آوری شدند.

به‌منظور تحلیل داده‌های کیفی از روش تحلیل مضمون (براون و کلارک^۲، ۲۰۰۶) استفاده شد.

زیرا، یکی از روش‌های بسیار کارآمد تحلیل کیفی، تحلیل مضمون است (محمودیان و همکاران، ۱۴۰۲). در این پژوهش، از رویکرد استقرایی بهره گرفته و از فرایند تحلیل شش مرحله‌ای که توسط براون و کلارک (۲۰۰۶) ارائه شده، استفاده شد. در بخش کمی، رتبه‌بندی مولفه‌های استخراجی به روش سوارا انجام شد. روش سوارا یکی از روش‌های تصمیم‌گیری چند شاخصه بوده که هدف آن محاسبه وزن معیارها و زیر معیارها است. روش سوارا توسط کرسولین^۳ و همکاران (۲۰۱۰) معرفی شد. مهم‌ترین مزیت این روش نسبت به سایر روش‌های مشابه، توان آن در ارزیابی دقت نظر خبرگان درباره شاخص‌های وزن داده شده در طی فرایند روش می‌باشد، علاوه بر این، خبرگان می‌توانند با یکدیگر مشورت کرده و این مشورت نتایج حاصله را نسبت به دیگر روش‌های رتبه‌بندی دقیق‌تر می‌کند.

به‌منظور بررسی موثق بودن اطلاعات تولیدشده در این پژوهش، محقق تماس طولانی خود را با محیط پژوهش حفظ نموده و از تحلیل موارد منفی و کفایت مراجع داده‌ها استفاده نمود. همچنین از روش کنترل و بازبینی خبرگان و محققان برای اعتبارسنجی مقوله‌ها و دسته‌بندی آن‌ها استفاده شد. به‌عبارت‌دیگر در این پژوهش، به‌منظور افزایش اعتبار پذیری، تمامی کدهای اولیه، پس از پایان کدگذاری هر مصاحبه و نیز رسیدن به تم‌های اصلی مورد بازبینی پژوهشگر قرار گرفت.

1. SWARA
2. Brown and Clark

یافته‌های پژوهش

تعداد ۱۲ مصاحبه با متخصصین انجام گرفت. این متخصصین افرادی بودند که با حوزه مورد مطالعه آشنایی یا فعالیت داشته‌اند و یا صاحب نظر هستند. گزارش توصیفی شرکت‌کنندگان را در جدول ۱ مشاهده می‌کنید.

علاوه بر این، به‌منظور افزایش تأییدپذیری، تم‌های فرعی و اصلی به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها به سه نفر از مشارکت‌کنندگان اولیه به‌منظور بازبینی و تأیید ارائه شد و نکات پیشنهادی آن‌ها اعمال گردید. براساس پیشنهاد راسخ و همکاران (۱۴۰۲) از طریق این اقدامات، موثق بودن اطلاعات تولیدشده در این تحقیق برآورده شد

جدول ۱. فراوانی نمونه‌های مصاحبه شونده

ردیف	دسته	تعداد افراد مشارکت‌کننده
۱	مدیران و مسئولان فدراسیون	۲
۲	رواسای هیأت‌های ورزشی استان‌ها	۲
۳	ورزشکاران	۳
۴	مربی‌ان	۳
۵	داوران	۲

مصاحبه‌ها، پیاده‌سازی و با استفاده از یادداشت‌های برداشته‌شده طی جلسات مصاحبه، تکمیل گردید. پس از مطالعه دقیق این متون، در ابتدا برای هر یک از مصاحبه‌های تهیه‌شده تمامی ایده‌های مستقل در قالب مفاهیم و کدهای اولیه شناسایی شدند. از آنجا که فرایند تحقیق کیفی ماهیتی غیرخطی دارد، فرایند مقوله‌بندی بارها و بارها تکرار شد و در نهایت پس از مقوله‌بندی چند مرحله‌ای، مفاهیم استخراجی به‌صورت زیرمقوله و مقوله و مضامین اصلی در جداول شماره‌های ۲ الی ۷ و همچنین شکل ۱ بیان شده‌اند:

همچنین بر اساس نتایج آمار توصیفی، تعداد ۷ نفر از مصاحبه‌کنندگان آقا و ۵ نفر خانم بودند. از لحاظ سنی ۳ نفر (۲۵٪) از شرکت‌کنندگان در دامنه ۲۰-۳۰ سال سن، ۴ نفر (۳۳٪) از شرکت‌کنندگان در دامنه ۳۰-۴۰ سال، ۳ نفر (۲۵٪) از آنان در دامنه ۴۰-۵۰ سال و ۲ نفر (۱۷٪) دیگر بالای ۵۰ سال سن داشتند. از لحاظ سابقه کار ۵ نفر (۴۲٪) از این تعداد بالای ۲۰ سال سابقه، ۵ نفر (۴۲٪) بالای ۱۰ سال و ۲ نفر (۱۷٪) کمتر از ۱۰ سال در این حرفه مشغول به فعالیت بودند. به‌منظور بکارگیری تحلیل مضمون و تجزیه و تحلیل محتوای مصاحبه‌ها، ابتدا متن هر مصاحبه از روی فیلم ضبط‌شده از جلسه

جدول شماره ۲. زیرمقوله‌ها، مقوله‌ها و مضامین موانع اقتصادی توسعه رشته تیراندازی

ردیف	موانع اقتصادی توسعه رشته ورزشی تیراندازی	تکرار
۱	بودجه و عدم بودجه کافی در اداره ورزش و جوانان	۱۲

۲	درآمد	عدم تخصیص بخشی از درآمدهای شهرداری برای گسترش ورزش تیراندازی	۹
۳		کمبود برنامه مالی مناسب برای توسعه تیراندازی کشور	۱۲
۴		متکی بودن بودجه فدراسیون و هیئت‌های تیراندازی فقط به دولت	۱۲
۵		عدم سرمایه‌گذاری فدراسیون تیراندازی خارج از محدوده دولتی	۱۱
۶		عدم تساوی حقوق مربیان داخلی و خارجی و بی انگیزه شدن مربیان به آموزش	۱۰
۷		عدم توسعه طرح درآمدزایی سالن‌های ورزشی رشته تیراندازی	۸
۸		عدم وجود باشگاه‌های خودکفا و درآمدزا	۹
۹	حمایت مالی	عدم وجود حامی مالی برای حمایت از تیم‌های ورزشی در همه رده‌ها	۱۲
۱۰		عدم وجود برنامه جهت حفظ حامیان مالی برای مدت طولانی	۱۲
۱۱		عدم توجه حامیان مالی در ایجاد فرصت‌های بازاریابی و تبلیغاتی برای آنها	۱۲
۱۲		عدم وجود تسهیلات بانکی جهت تامین تجهیزات برای ورزشکاران	۱۲
۱۳	وضعیت معیشتی	کاهش درآمد افراد جامعه به دلیل تورم موجود در جامعه	۱۲
۱۴		عدم توانایی افراد کم درآمد جامعه در تامین تجهیزات	۱۲
۱۵		عدم کنترل تأثیر منفی تحریم‌های اقتصادی بر این رشته	۱۲
۱۶		عدم تامین نیازهای اولیه و اوضاع نامناسب معیشتی ورزشکاران رشته تیراندازی	۷
۱۷		هزینه‌های گمرکی گزاف جهت ورود تجهیزات تیراندازان	۹
۱۸		عدم توانایی مالی مردم در استفاده از خدمات بخش خصوصی تیراندازی	۸

جدول شماره ۳. زیرمقوله‌ها، مقوله‌ها و مضامین موانع مدیریتی توسعه رشته تیراندازی

ردیف	موانع مدیریتی توسعه ورزش تیراندازی	تکرار
۱	ضعف مدیریت در فدراسیون تیراندازی به عنوان متولی رشته در سطح کشور	۸
۲	ضعف مدیریت در بخش هیئت‌های تیراندازی به عنوان متولی‌های این رشته در سطح استان‌ها	۱۰
۳	عدم استفاده از مدیران با تجربه و پیشکسوتان این رشته در مدیریت و اجرا	۱۰
۴	عدم هماهنگی در بین مربیان، پیشکسوتان و مسئولان اداره ورزش و جوانان	۷
۵	عدم گزینش مدیران بر اساس نظام شایسته‌سالاری در رشته تیراندازی	۱۱
۶	مدیریت سلیقه‌ای، عدم برنامه‌ریزی بلندمدت و کوتاه مدت در سطح کشور	۱۰
۷	عدم برگزاری دوره‌های آموزشی بعد از مربیگری برای جذب مربیان جدید	۹
۸	عدم مدیریت مسئولان در جهت تعیین نرخ تجهیزات تیراندازی	۱۲
۹	دخالتمدیران عالی و سیاستیون در مباحث فنی و اجرایی و عملیاتی تیم‌ها	۱۰
۱۰	عدم امکان برقراری ارتباط مثبت با مسئولین جهت طرح مشکلات موجود	۹
۱۱	عدم استفاده از مسئولین مدیریتی مرتبط با رشته تربیت بدنی	۱۱
۱۲	قانع بودن مسئولین به نتایج به دست آمده	۱۲
۱۳	عدم دیدگاه استراتژیک مسئولین وزارت و فدراسیون نسبت به تیراندازی	۹
۱۴	عدم نظارت بر هیأت‌های تیراندازی در اجرای برنامه‌های تمرین توسط مربیان	۶

۱۵	نگرش سیاستی به دلیل دیدگاه غیرورزشی مسئولین به ورزش تیراندازی	۱۰
۱۶	عدم امنیت شغلی برای ورزشکاران و مربیان رشته تیراندازی	۱۲
۱۷	عدم کارایی کمیته استعدادیابی فدراسیون تیراندازی	۱۲
۱۸	عدم گزینش تیراندازان در تقسیم‌بندی‌های گروهی و سنی از طرف فدراسیون	۱۱
۱۹	عدم پیگیری دوره‌های هفتگی استعدادیابی تیراندازان هیئت‌ها در فدراسیون	۱۲
۲۰	عدم وجود برنامه مدون استعدادیابی در ورزش تیراندازی در استان‌ها و کشور	۱۲
۲۱	عدم توجه به مدارس و معلمین ورزش در امر استعدادیابی ورزش تیراندازی	۱۱
۲۲	عدم ارتباط با سایر سازمان‌های ذیربط برای ترغیب جوانان به ورزش تیراندازی	۹
۲۳	عدم وجود طرح‌های پژوهشی راهکارهای توسعه تیراندازی استان‌ها و کشور	۸
۲۴	عدم توجه به همگانی کردن این رشته و تمرکز بر ورزش قهرمانی در استان‌ها	۱۰
۲۵	عدم ایجاد ساختارهای تیراندازی همگانی با وجود دستورالعمل‌های صادره از سوی فدراسیون جهانی	۷
۲۶	عدم همکاری و جلب مشارکت سازمان‌ها، ارگان‌های دولتی و بخش خصوصی نیازمند آموزش تیراندازی	۶
۲۷	ضعف اجرایی	۷
۲۸	عدم برگزاری منظم و منسجم مسابقات لیگ در رده سنی‌های مختلف در سطح ملی و استان‌ها	۸
۲۹	عدم برگزاری منظم مسابقات در سطح آموزشگاه‌ها، دانشگاه‌ها، استان‌ها و ...	۵
۳۰	عدم وجود روابط و مسابقات مختلف با کشورهای متعدد	۸
۳۱	منوط شدن اکثریت مسابقات و تمامی اردوهای تیم ملی تیراندازی به پایتخت کشور	۱۲
۳۲	عدم توجه کافی مجموعه‌های ورزشی و آموزشگاه‌ها به توسعه ورزش تیراندازی در سطح کشور	۱۰
۳۳	عدم امکان برقراری ارتباط مثبت و دائمی با مسئولین عالی رتبه جهت طرح مشکلات موجود	۹
۳۴	عدم توجه مسئولین ادارات تربیت‌بدنی آموزش و پرورش به توسعه ورزش تیراندازی در مدارس کشور	۱۲
۳۵	مدیریت سلیقه‌ای	۱۲
۳۶	عدم وجود احساس مسئولیت کافی در خصوص توسعه ورزش تیراندازی در مسئولین کشوری (شهرداری‌ها، فرمانداری‌ها و ...)	۱۲
۳۷	نگاه سیاسی‌گری وزارت، فدراسیون و ادارات ورزشی به مسئولین مخصوصاً روسای هیئت‌ها جهت تخصیص بودجه	۱۰
	بی تفاوتی و عدم نگاه حرفه‌ای مسئولین نسبت به ورزش تیراندازی	۱۲

جدول شماره ۴. زیرمقوله‌ها، مقوله‌ها و مضامین موانع انسانی توسعه رشته تیراندازی

ردیف	موانع انسانی توسعه ورزش تیراندازی	تکرار
۱	عدم استفاده از مربیان با تجربه، متخصص و متعهد در تیراندازی	۸
۲	عدم استفاده از متخصصین روانشناس در کادر فنی باشگاه‌ها	۱۰

۳	نامناسب	عدم استفاده بهینه از نیروهای داوطلب تیراندازی در سطح کشور	۱۰
۴		عدم توجه کافی به پیشکسوتان و قهرمانان ملی تیراندازی در سطح کشور	۱۰
۵	مشکلات آموزشی	کمبود مربی با تجربه در برخی از استان‌ها	۷
۶		غیر فعال بودن هیئت‌های برخی از استان‌های کشور	۶
۷		کاهش برگزاری کلاس‌های آموزشی و ارتقاء تیراندازی در سطح کشور	۵
۸		کمبود افراد متخصص جهت مشاوره، تغذیه و بدنسازی ورزشکاران این رشته	۱۱

جدول شماره ۵. زیرمقوله‌ها، مقوله‌ها و مضامین موانع اجتماعی و فرهنگی توسعه رشته تیراندازی

ردیف	موانع اجتماعی و فرهنگی	تکرار
۱	ضعف رسانه‌ای	عدم حمایت رسانه‌ای و پوشش تلویزیونی شبکه‌های سطح کشور از مسابقات تیراندازی قهرمانی استان و کشور
۲		عدم وجود فرهنگ‌سازی و تبلیغ و تشویق مردم در جهت مشارکت فعال یا غیرفعال در ورزش تیراندازی در سطح کشور
۳		عدم آشنایی افراد علاقه‌مند به ورزش تیراندازی و چگونگی فعالیت در این رشته
۴		عدم وجود نشریات و سایت‌های اینترنتی مختص خبررسانی و تبلیغ در خصوص تیراندازی
۵	ضعف فرهنگی	نگرش منفی خانواده‌ها نسبت به نظامی‌گرایانه بودن این رشته تیراندازی
۶		نگرش نظامی‌گرایانه جامعه به رشته تیراندازی و دور شدن آن از حیطه ورزشی
۷		برخورد جنسی نسبت به ورزش تیراندازی (تیراندازی مخصوص پسران)
۸		نگرش منفی مردم نسبت به پرخطر بودن رشته تیراندازی
۹		کاهش علاقه‌مندی و استقبال خانواده‌ها در جهت مشارکت دادن فرزندانشان در ورزش تیراندازی
۱۰		کم بودن تعداد هواداران و دوست‌داران ورزش تیراندازی در سطح کشور
۱۱		عدم توجه مسئولین به ملی مذهبی بودن رشته تیراندازی
۱۲		عدم تشویق شکارچیان در جهت پرداختن به ورزش تیراندازی به جای شکار
۱۳		عدم برنامه‌ریزی برای فرهنگ‌سازی جهت علاقه‌مندی مردم به تیراندازی

جدول شماره ۶. زیرمقوله‌ها، مقوله‌ها و مضامین موانع حمایتی توسعه رشته تیراندازی

ردیف	موانع حمایتی	تکرار
۱	عدم حمایت منسجم	عدم حمایت کافی اداره ورزش و جوانان از ورزشکاران، مربیان و داوران
۲		عدم حمایت کافی از ورزشکاران و مربیان
۳		عدم حمایت از تشکیل باشگاه‌های ورزشی رشته تیراندازی در سطح استان‌ها
۴		عدم حمایت کافی از تأسیس مدارس تیراندازی در سطح کشور
۵		عدم حمایت از تأسیس کانون‌های استعدادیابی در جهت جذب استعدادهای

	ورزشی به رشته تیراندازی		
۱۰	عدم حمایت مالی اداره کل ورزش در جهت شرکت کردن تمامی استان‌ها در لیگ	۶	
۱۱	عدم توجه مسئولین و حامیان مالی به توسعه زیربنایی، پایدار و دراز مدت تیراندازی در سطح کشور	۷	
۷	عدم حمایت در جهت ایجاد لیگ‌های قوی	۸	
۵	عدم میزان حمایت والدین از ورزشکاران با افزایش سن ورزشکار	۹	
۱۰	عدم حمایت فدراسیون در تجهیز سالن‌های تیراندازی از طرف فدراسیون	۱۰	
۱۲	عدم حمایت و توجه به رشته تیراندازی به عنوان یک رشته مدال‌آور	۱۱	
۱۲	عدم اعتماد و حمایت از جوانان با انگیزه و باتجربه در جهت ایفای نقش در بخش مدیریتی	۱۲	
۱۱	عدم پرداخت جوایز نقدی و مکفی به ورزشکاران بابت کسب عناوین قهرمانی در رده‌های مختلف سنی	۱۳	
۱۱	عمل نکردن به قول‌ها و تعهدات توسط مسئولین	۱۴	
۱۲	عدم ارائه برنامه‌های حمایتی و تشویقی به تیراندازان فعال متناسب با موفقیت آنان	۱۵	
۱۰	فقدان سیستم ارزش‌گذاری تیراندازان بر مبنای موفقیت‌های کسب شده و ارائه اقدامات تشویقی	۱۶	موانع تشویقی
۱۰	عدم توزیع به موقع امکانات و راه کارهای تشویقی در میان تیراندازان برتر	۱۷	
۱۲	عدم وجود سازو کار جهت تشویق و تقدیر از افراد و مسئولین حامی ورزش تیراندازی در سطح کشور	۱۸	

جدول شماره ۷. زیرمقوله‌ها، مقوله‌ها و مضامین موانع امکاناتی و تجهیزاتی توسعه تیراندازی

تکرار	موانع امکاناتی و تجهیزاتی	ردیف
۹	عدم وجود سالن اختصاصی و خانه تیراندازی در استان‌های کشور	۱
۱۱	عدم وجود سالن‌های ورزشی با کیفیت و تخصصی مخصوص رشته تیراندازی	۲
۱۰	کمبود امکانات و تجهیزات تخصصی ویژه رشته تیراندازی در سالن‌ها در سطح کشور	۳
۱۲	عدم استفاده بهینه از اماکن و تاسیسات ورزشی موجود در جهت توسعه ورزش تیراندازی	۴
۱۲	عدم استفاده از فضاهای سرپوشیده مدارس جهت توسعه ورزش تیراندازی در بین شهروندان و دانش‌آموزان در ساعات تعطیلی مدارس	۵
۵	عدم بهره‌وری از فضاهای آزاد جهت آموزش رشته‌های پروازی	۶
۱۱	عدم وجود شاخص‌های استاندارد در خصوص امکانات و تجهیزات تیراندازی در باشگاه‌ها و مدارس در سطح کشور	۷
۱۲	عدم توجه به احداث اماکن ورزشی در محیط‌های روستایی و حومه استان‌ها و شهرستان‌ها	۸

۱۰	کمبود امکانات و تجهیزات رشته تیراندازی در کشور	۹
۱۲	عدم وجود زیرساخت‌ها و تاسیسات در جهت فعال‌سازی تمامی رشته‌های تیراندازی در سرتاسر کشور	۱۰
۱۲	عدم تجهیز تمامی استان‌ها به سیستم‌های الکترونیکی (سویسس کور)	۱۱
۸	عدم وجود باشگاه‌های فرهنگی و ورزشی تیراندازی	۱۲
۱۱	عدم افزایش در تعداد باشگاه‌های تیراندازی و نبود فضای رقابتی بین آنها	۱۳
۱۲	استفاده طولانی مدت ورزشکاران از تجهیزات و کاهش کیفیت عملکرد تجهیزات	۱۴
۱۲	فقدان تولید کالاهای ورزشی استاندارد و کم هزینه در داخل کشور برای رشته تیراندازی	۱۵
۱۲	ناتوانی ورزشکاران در به‌روز بودن و شخصی کردن تجهیزات تیراندازی به‌دلیل تحریم‌های سیاسی	۱۶
۱۲	عدم دسترسی به برندهای معتبر تجهیزات به خاطر وارداتی بودن	۱۷
۱۱	عدم وجود نمایندگی فروش تجهیزات تیراندازی و واسطه‌گری افراد سودجو	۱۸
۱۰	عدم وجود افراد متخصص در تمامی نقاط کشور در جهت تعمیر سلاح و تجهیزات تیراندازی	۱۹
۱۰	ضعف شرکت‌های وابسته به فدراسیون در جهت تامین تجهیزات	۲۰
۱۲	یکسان نبودن شرایط همه ورزشکاران از لحاظ تامین تجهیزات به‌روز	۲۱

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

اساس ۰ تا ۱ مشخص کنند. در نهایت، از اهمیت‌های داده شده، میانگین حسابی محاسبه شده است که نتایج این مرحله در جدول ۹ گزارش گردیده است.

در فاز کمی پژوهش، جهت رتبه‌بندی مولفه‌های به‌دست آمده، ابتدا ۶ معیار پژوهش از نظر ۶ نفر از خبرگان رتبه‌بندی اولیه شدند که نتایج آن در جدول ۸ گزارش شده است. سپس از خبرگان خواسته شد که میزان اهمیت هر معیار را بر

جدول شماره ۸: رتبه‌بندی اولیه معیارها از نظر خبرگان

نام معیار	رتبه‌بندی					
	خبره ۱	خبره ۲	خبره ۳	خبره ۴	خبره ۵	خبره ۶
اجتماعی و فرهنگی	۵	۶	۶	۶	۵	۵
اقتصادی	۱	۱	۲	۱	۱	۲
حمایتی	۲	۳	۱	۲	۳	۱
امکاناتی و تجهیزاتی	۴	۲	۳	۳	۲	۴
انسانی	۶	۵	۵	۵	۶	۶
مدیریتی	۳	۴	۴	۴	۴	۳

جدول ۹: میزان اهمیت معیارها

نام معیار	رتبه‌بندی						میانگین امتیازات
	خبره ۱	خبره ۲	خبره ۳	خبره ۴	خبره ۵	خبره ۶	
اجتماعی و فرهنگی	۰/۵۵	۰/۶۵	۰/۴۰	۰/۴۰	۰/۶۰	۰/۶۵	۰/۵۴۲
اقتصادی	۰/۱۰۰	۰/۱۰۰	۰/۸۰	۰/۱۰۰	۰/۱۰۰	۰/۸۵	۰/۹۴۲
حمایتی	۰/۹	۰/۸۵	۰/۱۰۰	۰/۸۰	۰/۹۰	۰/۱۰۰	۰/۹۰۸
امکاناتی و تجهیزاتی	۰/۶	۰/۹۵	۰/۷۵	۰/۷۰	۰/۹۵	۰/۷۰	۰/۷۷۵
انسانی	۰/۵	۰/۷۰	۰/۵۰	۰/۴۵	۰/۴۰	۰/۶۰	۰/۵۲۵
مدیریتی	۰/۸۵	۰/۸۰	۰/۶۰	۰/۵۵	۰/۷۰	۰/۷۵	۰/۷۰۸

امر، باید هر وزن خام را بر مجموع اوزان خام تقسیم کرد. به طریق مشابه، برای شاخص‌های دیگر محاسبات انجام گرفت که نتیجه نهایی در جدول ۱۰ گزارش شده است. بر این اساس، معیار اقتصادی با وزن ۰/۲۰۱ رتبه اول را کسب کرده و معیار حمایتی با وزن ۰/۱۹۴ رتبه دوم و معیار امکاناتی و تجهیزاتی با وزن ۰/۱۷۱ رتبه سوم را کسب کرده است.

برای محاسبه وزن معیارها، ابتدا ۶ شاخص بر اساس میانگین امتیازی که در جدول ۹ کسب کرده‌اند، به‌صورت نزولی مرتب شدند. در ادامه، هر شاخص را با شاخص قبل خود مقایسه می‌شود که به چه میزان اهمیتش از شاخص قبل از خود کمتر است (مقدار S_j). سپس بر اساس روش سوارا وزن شاخص‌ها محاسبه می‌شود. در گام آخر نیز، وزن هر معیار از نرمال کردن مقادیر وزن خام به دست می‌آید. برای این

جدول شماره ۱۰: اوزان شاخص‌ها

رتبه	Wj	qj	Kj	Sj	میانگین امتیازات	کد
۱	۰/۲۰۱	۱	۱	-	۰/۹۴۲	اقتصادی
۲	۰/۱۹۴	۱/۹۶۷	۱/۰۳۴	۰/۰۳۴	۰/۹۰۸	حمایتی
۳	۰/۱۷۱	۰/۸۵۴	۱/۱۳۳	۰/۱۳۳	۰/۷۷۵	امکاناتی و تجهیزاتی
۴	۰/۱۶۱	۰/۸۰۰	۱/۰۶۷	۰/۰۶۷	۰/۷۰۸	مدیریتی
۵	۰/۱۳۸	۰/۶۸۶	۱/۱۶۶	۰/۱۶۶	۰/۵۴۲	اجتماعی و فرهنگی
۶	۰/۱۳۵	۰/۶۷۵	۱/۰۱۷	۰/۰۱۷	۰/۵۲۵	انسانی

بحث و نتیجه‌گیری

توسعه رشته‌های مختلف ورزشی یکی از ارکان توسعه صنعت ورزش در هر کشوری است (مولایی و همکاران، ۱۳۹۷). در همین راستا، هدف از پژوهش حاضر شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته تیراندازی در ایران بود. نتایج نشان داد که در مجموع تعداد ۱۱۵ مقوله در قالب ۱۷ مضمون فرعی که خود نیز به‌ترتیب اولویت در ۶ مضمون اصلی؛ موانع اقتصادی، حمایتی، امکاناتی و تجهیزاتی، مدیریتی، اجتماعی و فرهنگی و انسانی دسته‌بندی شده‌اند، اصلی‌ترین موانع توسعه رشته تیراندازی در ایران هستند.

براساس نتایج پژوهش، موانع اقتصادی مهمترین مضامین اصلی شناسایی شده در عدم توسعه یافتگی رشته تیراندازی در ایران هستند که خود شامل سه مضمون فرعی؛ بودجه و درآمد (با ۸ مقوله)، حمایت مالی (با ۵ مقوله) و وضعیت معیشتی (با ۶ مقوله) است. این یافته با نتایج پژوهش‌های سیف‌پناهی و خطیبی (۱۳۹۷)، شاه‌منصوری و بالانژاد (۱۳۹۷)، بهمنی و رضانی‌نژاد (۱۳۹۷)، یانپی و دوستی (۱۳۹۹)،

مدبری و همکاران (۱۴۰۰) و علیزاده و همکاران (۱۴۰۱) همراستا است. بطوریکه، این محققان در پژوهش‌های خود مؤلفه‌های اقتصادی و مالی را یکی از موانع و چالش‌های اساسی توسعه رشته‌های مختلف ورزشی برشمردند. براساس نتایج پژوهش حاضر، رشته تیراندازی با وجود اینکه یک رشته المپیک و مدال‌آور است و همچنین بر اساس تاکیدات دینی در اسلام نسبت به آموزش این رشته، از لحاظ مالی از سوی صنعت، وزارت ورزش و سازمان‌های مربوطه به‌خوبی حمایت مالی نمی‌شود. در نتیجه، پیشنهاد می‌شود در جهت تأمین منابع مالی فدراسیون‌ها و هیأت‌های استانی، اقداماتی در جهت جذاب کردن رشته تیراندازی، پوشش رسانه‌ای مسابقات، ارائه تسهیلات به حامیان مالی و همچنین تبلیغات گسترده برای جذب سرمایه صورت گیرد. همچنین مدیران می‌تواند با اخذ تصمیماتی در جهت ایجاد شرايطی برای ارائه تسهیلات بانکی به تیراندازان جهت تهیه سلاح و تجهیزات و به‌روز کردن تجهیزات خود و در نهایت، ایجاد طرح‌های مشارکتی و کمکی در جهت کمک به تیراندازان با استعداد، با وضعیت

علاوه بر این، نتایج نشان داد یکی دیگر از موانع مؤثر در عدم توسعه یافتگی تیراندازی در ایران مضمون موانع امکاناتی و تجهیزاتی بوده که از نظر اولویت‌بندی، رتبه سوم را به خود اختصاص داده است. این مضمون شامل چهار مضمون فرعی؛ کمبود امکانات (با ۳ مقوله)، ضعف بهره‌وری (با ۵ مقوله)، ضعف زیرساختی (با ۸ مقوله) و ضعف دسترسی (با ۸ مقوله) است. این یافته با نتایج پژوهش‌های تندنویس و قاسمی (۱۳۸۸)، اسدی و همکاران (۱۳۹۶)، شاه‌منصور و بالانژاد (۱۳۹۷)، بهمنی و رضائی‌نژاد (۱۳۹۷)، کیخسروی و همکاران (۱۳۹۷)، افتخاری و همکاران (۱۳۹۸)، یانپی و دوستی (۱۳۹۹)، علیزاده و همکاران (۱۴۰۱) و ایمان‌زاده و همکاران (۱۴۰۲) همراستا است. بطوریکه، این محققان در پژوهش‌های خود موانع امکاناتی و تجهیزاتی را یکی چالش‌های اساسی در عدم توسعه رشته‌های متخلف ورزشی در ایران قلمداد کرده‌اند.

اماکن و فضاهای ورزشی خاستگاه و بستر اجرای فعالیت‌ها و برنامه‌های ورزشی هستند و مدیریت صحیح و اصولی آنها، بر بهره‌وری و کیفیت و کمیت رویدادهای ورزشی تأثیر مستقیم می‌گذارد. در زمینه رشته تیراندازی، کمبود سالن‌های مجهز به سیستم‌های به‌روز سوییچ کور و همچنین کمبود سلاح در هیأت‌ها و هزینه بالای تهیه سلاح و تجهیزات از عوامل مهم در عدم توسعه این رشته از دیدگاه صاحب‌نظران شرکت‌کننده در پژوهش بودند. بنابراین، می‌توان بیان داشت نه تنها هزینه بالای سلاح و تجهیزات، بلکه نگرش اشرافی به این ورزش است که منجر به سرکوب استعدادها در قشر متوسط و ضعیف

معیشتی نامناسب صورت گیرد تا بتوان قهرمان‌پروری را در این رشته به جایگاه اصلی خود رساند.

همچنین، موانع حمایتی، مضمون اصلی دیگری بود که در پژوهش حاضر، به‌عنوان دومین مانع عدم توسعه یافتگی رشته تیراندازی در ایران شناسایی شد. این مضمون دربرگیرنده سه مضمون فرعی؛ موانع تشویقی (با ۵ مقوله) و عدم حمایت منسجم (با ۱۳ مقوله) است. این یافته با نتایج پژوهش‌های علیزاده و همکاران (۱۴۰۱) همراستا است. بطوریکه، این محقق در پژوهش خود موانع حمایتی را به‌عنوان یکی از چالش‌های اساسی در عدم توسعه یافتگی ورزش هندبال در ایران گزارش کرده است.

بنابراین پیشنهاد می‌شود وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون تیراندازی در جهت رشد و موفقیت رشته تیراندازی برنامه‌ها و حمایت‌های منسجم خود را به‌صورت بلندمدت تدوین کنند که این برنامه‌ها به‌صورت تخصیص بودجه موردنیاز هیأت‌های ورزشی از فدراسیون‌ها و همچنین تخصیص بودجه لازم به فدراسیون‌های ورزشی جهت حمایت از مربیان و ورزشکاران و عوامل اجرایی، طرح‌ریزی ایجاد شرایط کاری برای ملی پوشان بعد از بازنشستگی از ورزش، تکریم و حمایت از مربیان ورزشی ملی در حد مربیان خارجی و ایجاد مسیر پیشرفت و به‌روزرسانی اطلاعات آنان و همچنین ایجاد پاداش‌های مناسب و پرداخت به موقع آنها، صورت گیرد تا منجر به اشتیاق افراد شاغل و همچنین سوق دادن افراد خارج از کادر ورزشی این رشته به رشته تیراندازی شود.

جامعه می‌شود و همچنین وجود تحریم‌ها که منجر به افزایش هزینه چند برابری تجهیزات شده است. علاوه بر این، عدم توانایی کشور در تولید سلاح و تجهیزاتی با کیفیت نظیر تجهیزات کشورهایی مانند آلمان، و وجود افراد واسطه و سودجو در تهیه تجهیزات برای ورزشکاران از عوامل مهم در عدم توسعه یافتگی این رشته از دیدگاه شرکت‌کنندگان در پژوهش حاضر بود.

بر همین اساس پیشنهاد می‌شود مدیران و مسئولان ورزشی مربوطه با پرداختن به تأمین بودجه کافی برای ساخت و احداث سالن‌های تیراندازی در استان‌ها و شهرستان‌ها و تجهیز هیأت‌های ورزشی با سلاح‌ها و تجهیزات به‌روز برای ورزشکاران نخبه هر استان، همچنین استفاده از فضاهای باز بدون استفاده و مناسب در جهت رشته‌های پروازی و در نظر گرفتن موقعیت مکانی سالن‌ها در جهت دسترسی آسان، و اتخاذ تصمیماتی در جهت نوع ورود تجهیزات به داخل کشور و نرخ‌دهی تجهیزات به‌صورت معقولانه برای ورزشکاران و همچنین اعزام افرادی متخصص در جهت آموزش ساخت انواع سلاح‌های مسابقاتی به‌روز و پیشرفته که هم می‌تواند موجبات شغلی یکسری از افراد را تأمین کند و هم اینکه با نرخ کمتری تجهیزات به‌دست ورزشکاران برسد و اینکه تمامی سلاح‌ها و مهمات زیر نظر فدراسیون و به‌صورت اتحادیه‌ای، با به‌صرفه‌ترین قیمت در اختیار ورزشکاران قرار داده شود.

علاوه بر این، نتایج حاکی از آن است موانع مدیریتی یکی دیگر از مضامین اصلی موانع در توسعه رشته تیراندازی ایران بوده که رتبه چهارم را در عدم توسعه یافتگی این رشته به خود

اختصاص داده است. این مضمون خود شامل چهار مضمون فرعی؛ ضعف مدیریتی (با ۱۵ مقوله)، ضعف استعدادیابی (با ۷ مقوله)، ضعف اجرایی (با ۸ مقوله) و مدیریت سلیقه‌ای (با ۵ مقوله) است. این یافته با نتایج پژوهش‌های تندنویس و قاسمی (۱۳۸۸)، عیدی‌پور و همکاران (۱۳۹۵)، اسدی و همکاران (۱۳۹۶)، بهمنی و رضانی‌نژاد (۱۳۹۷)، شاه‌منصوری و بالانژاد (۱۳۹۷)، بهمنی و رضانی‌نژاد (۱۳۹۷)، کیخسروی و همکاران (۱۳۹۷)، سیف‌پناهی و خطیبی (۱۳۹۷)، افتخاری و همکاران (۱۳۹۸)، یانپی و دوستی (۱۳۹۹)، مدبری و همکاران (۱۴۰۱)، علیزاده و همکاران (۱۴۰۱) و ایمان‌زاده و همکاران (۱۴۰۲) همراستا است. بطوریکه این محققان در پژوهش‌های خود ضعف‌های مدیریتی و اجرایی، حضور مدیران غیرمتخصص، فقدان برنامه‌ریزی بلندمدت و فرآیند اصولی استعدادیابی را یکی از موانع و چالش‌های اساسی عدم توسعه رشته‌های متخلف ورزشی گزارش کرده‌اند.

توسعه ورزش حرفه‌ای در کشور نیازمند چشم‌اندازی بلندمدت است؛ به‌همین دلیل برنامه‌ریزی جامع که در آن قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای ورزش حرفه‌ای شناسایی شده و راهبردهای مناسب طراحی و تدوین شود، بسیار ضروری می‌نماید (احسانی و همکاران، ۱۳۹۲). نتایج نشان می‌دهد رشته تیراندازی نیز از این قاعده مستثنا نبوده و از نبود برنامه‌ریزی راهبردی رنج می‌برد و در بخش‌های مدیریتی، استعدادیابی و اجرایی به‌شدت نیازمند بازنگری است. لذا مدیران و مسئولان ورزشی این حوزه می‌توانند با تدوین برنامه جامع استعدادیابی

علاوه بر این، موانع اجتماعی و فرهنگی از دیگر مضامین اصلی بود که در عدم توسعه یافتگی رشته تیراندازی در ایران از نظر اهمیت در رتبه پنجم است. این مضمون خود شامل دو مضمون فرعی ضعف رسانه‌ای (با ۴ مقوله) و ضعف فرهنگی (با ۹ مقوله) است. این یافته با نتایج پژوهش‌های فیروزی و همکاران (۱۳۹۱)، شاه‌منصوری و بالانژاد (۱۳۹۷)، یانپی و دوستی (۱۳۹۹)، مدبری و همکاران (۱۴۰۰)، علیزاده و همکاران (۱۴۰۰) همراستا است. بطوریکه، این محققان در پژوهش‌های خود به ضعف‌های فرهنگی- اجتماعی و رسانه‌ای و تبلیغاتی به‌عنوان یکی از چالش‌های اساسی در عدم توسعه یافتگی رشته‌های متخلف ورزشی اشاره داشته‌اند. بر کسی پوشیده نیست که امروزه عصر ارتباطات بوده و رسانه‌ها نقش مهمی در معرفی و ترویج یک رشته ورزشی را دارند که تیراندازی نیز از این قاعده مستثنا نیست. تبلیغات گسترده و معرفی این رشته به‌وسیله ابزارها و رسانه‌های ارتباطات جمعی می‌تواند در فرهنگ‌سازی و ترویج این رشته در میان جامعه به‌ویژه خانواده‌ها تأثیرات بسزایی داشته باشد که متأسفانه این موضوع تاکنون مورد توجه قرار نگرفته است. لذا مسئولین مربوطه می‌توانند با اتخاذ تصمیماتی در جهت جذاب کردن برنامه‌های تیراندازی و ارتباط با رسانه‌های جمعی در جهت معرفی و جذب خانواده‌ها و افراد علاقه‌مند به ورزش، آنان را به‌سمت این ورزش مفرح، دینی و قهرمان‌پرور سوق دهند.

در نهایت، منابع انسانی آخرین مضمون اصلی بوده که از نظر اهمیت در عدم توسعه یافتگی رشته تیراندازی، رتبه ششم را دارد.

اصولی زیر نظر متخصصان این رشته، ورزشکاران مستعد را در شناسایی و پرورش دهند. همچنین، بیشتر برنامه‌ها و فعالیت‌ها در ورزش کشور بدون در نظر داشتن اهداف منظمی به اجرا گذاشته می‌شوند و تحقق آرزوهای بزرگ به‌صورت سلیقه‌ای دنبال می‌شوند (قالیباف، ۱۳۸۹). در نتیجه، جهت حذف عامل مدیریت سلیقه‌ای در این رشته، ابتدا باید مدیران و کارکنان فدراسیون و هیأت‌ها براساس نظام شایسته‌سالاری انتخاب و منصوب شوند. در نهایت، جهت رفع ضعف‌های مدیریتی و اجرایی موجود در این رشته می‌توان پیشنهادات زیر را ارائه داد.

اول، عدم اجازه به ورود غیرورزشی‌ها و سیاسیون به فدراسیون و هیأت‌های ورزشی رشته تیراندازی. زیرا مهمتایی و همکاران (۱۳۹۷) گزارش دادند نفوذ افراد قدرتمند سیاسی در تصدی منصب‌های مدیریت ورزش کشور، نبود شایسته‌سالاری در انتصاب مدیران ورزشی و نبود استاندارد ارزیابی عملکرد مدیران ورزشی کشور از مهمترین آسیب‌های مدیریت ورزشی کشور بودند. از این روی توجه به استقلال حوزه ورزش و تلاش در جهت ورود متخصصین به این پدیده مهم اجتماعی، ضروری است. دوم، همگانی کردن ورزش تیراندازی با توجه به دستورالعمل‌های صادره از سوی فدراسیون جهانی تیراندازی. سوم، گزینش مدیران و مسئولان بر اساس نظام شایسته‌سالاری و استفاده از مدیران باتجربه، متخصصین و پیشکسوتان این رشته در فدراسیون و هیأت‌ها. چهارم، تدوین قوانین و مقرراتی در جهت تعیین نرخ تجهیزات وارداتی و همچنین حذف افراد واسطه‌گر در تأمین تجهیزات تیراندازی.

نیروهای داوطلب در مکان‌ها و جایگاه‌های مناسب، به‌روز کردن دانش مربیان با استفاده از دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی و همچنین ایجاد محیطی برای آنان جهت تبادل اطلاعات ارزشمند و تجربیات خود در سطح کشور، برای بهبود مدیریت نیروی انسانی و رفع چالش‌های مربوطه در فدراسیون و هیأت‌های رشته تیراندازی اقدام شود.

نتیجه‌گیری کلی:

توسعه ورزش در سطح کلان به توسعه رشته‌های ورزشی وابسته است. آسیب‌شناسی و تحلیل علل عدم توسعه رشته تیراندازی از اهمیت زیادی برخوردار است که در این پژوهش به آن پرداخته شده است. به‌طوریکه می‌توان بیان داشت پژوهش حاضر به‌طور جامع اقدام به شناسایی و اولویت‌بندی عوامل و موانع موجود در مسیر توسعه‌یافتگی رشته تیراندازی در ایران کرده و دانش نظری و بینش عملی را در این زمینه به ارمغان آورده است. لذا، سازمان‌های مربوطه همانند وزارت ورزش، کمیته ملی المپیک، فدراسیون تیراندازی، ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها و در نهایت، هیأت‌های تیراندازی استان و شهرستان‌ها می‌بایست متناسب با نتایج پژوهش حاضر درک و آگاهی کاملی از این عوامل و بازدارنده‌های توسعه یافتگی رشته تیراندازی، به‌ترتیب اهمیت و اولویت موانع به تدوین استراتژی و برنامه‌های بلند و کوتاه مدت اقدام نموده تا در کمترین زمان به بهترین شکل ممکن این موانع را رفع و مسیر توسعه این رشته را تسهیل و تسریع دهند.

برای دستیابی این امر پیشنهادات کاربردی زیر ارائه می‌شود: تخصیص بودجه کافی از سوی

این مضمون خود شامل؛ مقوله‌های سازماندهی نامناسب (با ۴ مقوله) و مشکلات آموزشی (با ۳ مقوله) است. این یافته با نتایج پژوهش‌های تقی‌پور و همکاران (۱۳۹۵)، تندنویس و قاسمی (۱۳۸۸)، الهی و همکاران (۱۳۹۰)، ندری و همکاران (۱۳۸۹)، بهمنی و رمضانی‌نژاد (۱۳۹۷)، شاه‌منصوری و بالانژاد (۱۳۹۷)، بهمنی و رمضانی‌نژاد (۱۳۹۷)، کیخسروی و همکاران (۱۳۹۷)، سیف‌پناهی و خطیبی (۱۳۹۷)، علیزاده و همکاران (۱۴۰۱) همراستا است. بطوریکه، این محققان در پژوهش‌های خود ضعف و فقدان نیروی انسانی و چالش‌های مرتبط با آنان را یکی از موانع اساسی در عدم توسعه رشته‌های متخلف ورزشی در ایران بیان داشته‌اند.

منابع انسانی مهمترین منبع موجود در هر سازمان و نهاد بوده، از این‌رو شناسایی و توسعه قابلیت‌های انسانی می‌تواند نقش مهمی در توسعه هر نهادی ایفا کند (نوروزی و همکاران، ۱۳۹۷). رضایی و صالح‌پور (۱۳۹۸)، معتقدند مهم‌ترین موانع توسعه صنعت ورزش ایران، سیاست‌زدگی و ورود افراد بازنشسته نظامی و دولتی به این صنعت است. در این راستاف نتایج حاصل از مصاحبه با شرکت‌کنندگان در پژوهش حاضر نیز حاکی از وضعیت نامناسب مدیریت منابع انسانی در رشته تیراندازی در ایران است.

لذا، پیشنهاد می‌شود با بکارگیری نیروهای متخصص در نهادهای ورزش تیراندازی و همچنین بکارگیری و اعتماد به نیروهای جوان که توانایی خود را سالیان در این عرصه ثابت کرده‌اند و همچنین بکارگیری پیشکسوتان این رشته و استفاده از تجربیات و دانش و علم آنان به‌عنوان الگوهای از پیش آزمایش شده، استفاده از

منابع

- Ahadi, M; Hami, M; Shojaee, W (2022). Identification and analysis of factors affecting the international development of table tennis in Iran (qualitative approach). Sports Management Studies, 13 (68), 10.22089 / SMRJ.2020.9201.3126 (In Persian).
- Ali Doost Gh, A; Sajjadi, Q; Mahmoudi, A.; And watchmakers, (۲۰۱۴). Investigating the priorities and strategies for the development of the country's judo championship sport. Sports Management (Movement), 6 (2), 231-246. (Persian).
- Al-Tiaminia, R; Azizabadi, M (2015). The consequential and accelerating role of sport in providing peace between governments, International Political Quarterly of Reza Azad University, No. 22, pp. 149-179. (Persian).
- Alizadeh, and; Shahlaei, B, C; Henry, Habib; Shabani, B, G (2021). Identifying Strategies and Consequences of Handball Development in the Islamic Republic of Iran with the Data Foundation Approach, Sports Management and Development, Volume 9, Number 4 - Serial Number 24, 88-10 (In Persian).
- Asadi, N. Goodarzi, M. Sajjadi, S N. Ali Dous Ghahfarkhi, E. (2017). "Study of barriers to talent identification in Iranian sports", New approaches in sports management. 5 (18): 23-32. (Persian).

وزارت ورزش، فعال‌سازی کمیته بازاریابی در فدراسیون و هیأت‌ها برای کسب درآمد از روش‌های متنوع بازاریابی، تأمین تجهیزات برای ورزشکاران با هزینه پایین، حمایت همه جانبه فدراسیون از ورزشکاران و مربیان، حمایت از تأسیس باشگاه‌ها و مدارس تیراندازی، تدوین و اجرای برنامه‌های پاداش و تشویق، عمل به تعهدات از سوی مسئولان، افزایش و توسعه زیرساخت‌ها، تجهیز سالن‌های تیراندازی با امکانات و تجهیزات به‌روز، رعایت عدالت و افزایش دسترسی به امکانات در همه استان‌ها، بهره‌برداری اصولی از اماکن در جهت توسعه تیراندازی، انتصاب مدیران و مسئولان از فارغ‌التحصیلان ورزشی و پیشکسوتان این رشته، تدوین برنامه‌ریزی استراتژیک تیراندازی، تدوین برنامه جامع استعدادیابی، کنترل و نظارت کافی روی برنامه‌ها، فراهم‌سازی امکان پوشش رسانه‌ای مسابقات، فرهنگ‌سازی، آگاه‌سازی و تشویق خانواده‌ها، همگانی کردن تیراندازی در جامعه، جذب مربیان با کلاس جهانی، برگزاری دوره‌های مربیگری و کارگاه‌های دانش‌افزایی، فعال کردن هیأت‌های همه استان‌های کشور، استفاده از نیروهای داوطلب غیره.

در نهایت، هرچند فرآیند آسیب‌شناختی رشته تیراندازی با شناخت موانع و اولویت‌بندی آنها شروع می‌شود. اما این فرآیند با ارائه راه کارها، روش‌های عملیاتی کردن آنها و ارزیابی نتایج ادامه می‌یابد. در نتیجه به پژوهشگران و محققان آتی حوزه مدیریت ورزشی کشور پیشنهاد می‌شود در ادامه تحقیقات علمی در این زمینه، بیشتر به ارزیابی این سه جنبه بپردازند.

- Eftekhari, A; Goharrostami, H.; Boroumand, M. (2019). Identifying Barriers to the Management Development of Women's Football in Iran, Management and Development of Sports, Volume 7, Number 2 (14), 143-163 (In Persian).
- Ehsani, M.; and Amiri, M.; Qarakhani, H. (2013). Designing and compiling the system of professional sports society in the country. Sports Management Studies (Research in Sports Sciences), 5 (17), 125-135. (Persian).
- Elahi, A S, Sayed N, Abrishami, H. (2010). Barriers to the development of Iran's professional football club industry, Research in Sports Science, (28), 53-28. (Persian).
- Firoozi, F ;; Mansour; Razavi, H and Farzan, F (2012) "Study of the challenges and problems of medal-winning disciplines in track and field, rowing and swimming in Iran". Journal of Sports Management and Motor Behavior. Eighth year, fifteenth issue, spring and summer 2012. (Persian).
- Ghafouri, F. (2010) Identification of indicators and factors affecting the development of championship sports with emphasis on structural factors". Abstract of the 7th International Conference on Physical Education and Sports Science, Tehran.
- Ghalibaf; M B (2010). Strategic view of the sports system in the country from the program of progress and justice. First Edition, Tehran: Hamed Gallery Publishing, pp. 168-129. (Persian).
- Green, Mike and Holihan, Barry (2008) Policy-Making and
- Asadi, H; Jalal, H; Nazari, V (2012), (Determination and Study of Developmental Factors of Iranian Athletics Championship from the Perspective of Experts, Coaches and Athletes», Research in Physiology and Management in Sport, No. 12, pp. 23-9. (Persian).
- Aydipour, K.; Khazai, A; Arian, A.; Torkslouye Gholami, p. (2016). Challenges and obstacles to the development of football in the western provinces of the country. Organizational Behavior Management Studies in Sport, 2 (5), 51-58 (In Persian).
- Bahmani, Sh; Ramezani Nejad, R. (۲۰۱۸). Presenting a Framework for Analyzing the Basketball Development System in Iran, 3rd National Congress of Sports Science and Health Achievements, Rasht, <https://civilica.Com/doc/979648> .(Persian).
- Bruening, J.E., Welty, P., Evanovich, M., Fuller, D., Coble Murty, J., Percy, E., Silverstein, A., Michael Chung (2015). "Managing sport for social change: The effects of intentional design and structure in a sport-based service learning initiative", Sport Management Review 18, 69-85.
- Braun, V. and V. Clarke (2006). "Using thematic analysis in psychology. Qualitative research in psychology." Qualitative Research in Psychology 3(20), 77-101.
- De Bosscher, V., Shibli, S., Westerbeek, H., & van Bottenburg, M. (2016). Convergence and divergence of elite sport policies: is there a one-size-fits-all model to develop international sporting success? Journal of Global Sport Management, 1(3-4), 70-89.

- Conference on Research News of Sport Sciences, 29-30 Iran, Ardabil. (Persian).
- Mallaei, M., Ramzaninejad, R. Yasoori, M. and Javadipour, M (2018). 'Analysis of Procedure of Competitive Sport Development Inequity in Iran s Provinces.' Sport Management and Development 7(1): 29-49 (Persian).
  - Modbari, b; Henari, H.; Safania, A. (2021). Despicable design of the development of self-defense sport in the police force of the Islamic Republic of Iran ", Quarterly Journal of Resource Management in the police force, 9 (10). 340-307 (In Persian).
  - Monijoong, Tcha (2004)"The color of medals". Journal of Sport conomics.Vol.5, No.4.
  - Naderi N, Mehdi. E, Mohammad, A, Mojtaba Q, H (2011). Investigating the current situation of Islamic Republic of Iran football and determining the strategic position of the country's football, Journal of Sports Management, (9), 5-29. (Persian).
  - Norouzi S. H, Rasool; Sepahvand, R; Mousavi Ch. K; Fattahi M, F. (2017). "Designing a structural model of the relationship between talent management and staff empowerment and organizational effectiveness of sports and youth departments of Tehran province", Human Resources Management in Sport, 5 (1), 49-65 (Persian).
  - Purkiani, M; Hamidi, M; Goodarzi, M; Khabiri, M (۲۰۱۷). "Analysis of the effect of professional and championship sports on the development of the Journal of Sports Management Studies, 42, 55-72. (Persian).
  - Prioritization in the Development of Championship Sports. Reza Gharakhanlou and Ehsan Gharakhanlou. Tehran: Publications of the National Olympic Committee of the Islamic Republic of Iran. (Persian).
  - Imanzadeh, R; Khodayari, A; Ghasemi, H; Rasekh, N. (2022). Identification of effective factors in the development of Iranian Taekwondo and model presentation. Journal of Sports Science, Online publishing (Persian).
  - Karimi, J (1990). A look at the history of physical education in the world, University Center Publications (Persian).
  - Keršuliene, V., Zavadskas, E. K., & Turskis, Z. (2010). Selection of rational dispute resolution method by applying new step-wise weight assessment ratio analysis (SWARA). Journal of Business Economics and Management, 11(2), 243-258
  - Kikhosravi, A; Definite; Hamedinia, M.; Shushi Nasab, P (2018). Obstacles to handball development and offering solutions. Sports Management and Development, Volume 6, Number 3 (12), 151-134 (In Persian).
  - Mahmoudian, A., Sadeqi Broujerdi, S., & J Baker, B. (2023). Identifying the Factors Threatening the Team Identity of the Fans of the Iranian National Football Team. *Sport Management Journal*, 15(3), 250-232.
  - Mahtabi Sh, Mohammad I. Dadashpour, M. Mohammadi Kh, Ali (2018). Pathology of Iran sports management from the perspective of sports experts. National

- country." Master Thesis, University of Tehran. 96-93 (Persian).
- Taybi Thani, S, M; Fahimi Nejad, AS; Roshan Zamir, A (2021). Identification and Analysis of Factors Affecting the Development of Professional Football in Iran, Olympic Socio-Cultural Studies, Volume 1, Number 2 (2). 109-146.
  - Tondnwis, F; And Qasemi, M. (2008) "Comparison of the views of athletes, coaches and experts on strategies for the development of gymnastics in the country." Olympics, 15 (4), 17-29 (Persian).
  - Yanpi, I; Dousti, M. (2020). Investigating the Challenges and Opportunities for the Development of Equestrian Sports in Golestan Province, Volume 8, Number 3 (19), 88-101 (In Persian).
  - Ramezani Nezhad, R; Hejbari, K; Eidi, H; Rihani, M; Asgari, B (2015). Elite Sports Management, Amol: North Paydar. (Persian).
  - Rasekh, N., Jafari, S., Dastoom, S., Mahmoudian, A., & Karimi, N. (2023). Identifying and Explaining the Dimensions of Abuse in Sports (A Study of Iran's National Athletes). *Human Resource Management in Sports*, 10(2), 327-350.
  - Rezaei, Sh and Salehpour, M, (2019), Analysis of Factors Affecting the Development of Iran's Sports Industry with the Data Foundation Approach, <https://civilica.com/doc/871747>.
  - Seif Panahi, Sh, J; Khatibi, A. (2018). Explaining and analyzing the factors affecting the progress of Iranian volleyball at the level of championship, management and development of sports, Volume 6, Number 2 (11), 17-31.
  - Sajjadi, S A; Firm, s; Razavi, H and D, M. (۲۰۱۷). A comparative study of Iran and selected European countries. *Strategic Studies in Sports and Youth*, 36, 23-42. (Persian).
  - Shah Mansouri, AS; Balanejad, A. (۲۰۱۸). Identifying and ranking the obstacles to the development of athletics in Markazi province and providing a solution based on the network analysis process (ANP), applied research in sports management, Volume 6 (4), 46-39. (Persian).
  - Taghipour, M; Tehrani, P. (2007). "Comparison of the views of athletes, coaches and experts on strategies for the development of women's taekwondo in the